

abonnement pour un an

350 Piastres

Edition spéciale. 500 ptrs.

Adresse :

« Idjtihad » Constantinople

Téléph. St. 865

XXIIIème ANNÉE

1 Avril 1928 No. 249

اجتهاد

علمی، ادبی، اقتصادی، صناعی، صحی مجموعہ

آبونمان : سنہ لکی [24 نسخہ]

تور کیا ایچون 2 بچق، خارج ایچون

3 بچق، اعلا کاغذ لیسى 5 لیرادر.

ادارہ خانہ سی :

جفال اوغلندہ « اجتهاد ٹہوی »

تلفون : استانبول ۸۶۵

یکرمی اوچنچی سنہ

نومرو ۲۴۹ - ۱ نیشان ۹۲۸

ویرمیه مستعد دیگر ئیده آلر کشف ایتیه چالیشیورلر.

* *

اقوامی سوق واداره ایدن سری مؤثرلر یانه حسی مؤثرلری یعنی سیرتی، تعبیر معروفیله، حرکات و سکناتی سوق واداره ایدن او حسیات و احتراصات معظم «غام»ی، [یعنی حسیات و احتراصات مجموع معظمی] قویمالیدر. سری قوتلر کیی، بونلر مقاومتسوز ظن اولوناییلن عقلی قوتلری اکثریا تحت حکملرینه آلیرلر. بو کتابک بر جوق یرنده، دنیایی شیمدییه قدار سوق واداره ایتنر و شبهه سز دهاواوزون مدت سوق واداره ایده جک اولان سری تأثیرلر قارشیننده عقلک رولنک ته قدار ضعیف اولدینگی کوسته ره جکز. ترجمه ع. ص.

شیمدییه قدار سری بر ایمانک دیگر سری بر ایمان «غیری رقیبی یولونماق ممکن دکلدی، شیمدی ایش بو مرکزده دکلر. اجداد مزجه مجهول اولان فرمانفرما ایجابات اقتصادیه، میسیسیزمک مختلف شکللری قارشینده دیکیلیور.

فقط یکی اقتصادی قوتلرک شوکتی نه اولورسه اولسون بوکون، دون اولدینگی، کبی و، بلکه ده یارین اولاجانی کبی، اقوام، حیاتلرینه استقامت ویرمک ایچون سری بر «ئیده آل» ه محتاج اولاجاقلر در. اقوامک، سوسیالیزم، قومونیزم و وهم وخیال Illusionک اک فنا شکللرینه توجه ایتهلرینک باشایجه سبی، شودر، که روحلرینک استناد ایتدیکي ئیده آللری ضایع ایتدیکلرندن مفکره لرینه و روحلرینه استقامت

ماضی قورقوسی

— دیمک که تاریخی تزییناتی تدریس ایتنهک علیهنده. سکز ۱۹.

— نوهت اولیه .. چونکه بو چوققلر اوتزیناتک طبیعی محیطی اولان تاریخنده یاشایاجق دکلدر. بوکونکی جمعیتک ایچنده یاشایاجقلر در. او حالدیه بوکونکی جمعیتک ذوقه آشیلا ناجقاردر ..

— فقط ماضی نک بو شاه اثرلریله مشغول اولمق لازم دکل ۱۹.

— البت لازم، یالکیز عمومی تربیه ویرمکه مکلف اولان مکتبلر ده. بلکه صنعت و اختصاص مکتبلرنده ..

— غریب شی! بر یاندن «معاصر چوققلرک ذوقی یکی حیاته آشیلانسین» دیورسکز. بر یاندن «صنعتکارلرک ذوقی ماضییه آشیلانسین» دیورسکز!.

— یا کلس آکلایش! .. بن «چوققلرک ذوقی

یکی حیاته آشیلانسین دیمک ایسته دم. فقط «صنعتکارلرک ذوقی ماضییه آشیلانسین!» دیدم ۱۹ ساده جه «ماضی نک اثرلریله صنعتکارلر مشغول اولسونلر» دیمک ایسته دم.

یکرمنجی عصرک ایلک تورک مکتبلرنده چوققلره تزیینات رسملری اوکره تمک ایسته ین کنج مربییه شو توصیه ده بولونیوردم:

— ایلک اورتا مکتبلرده تزیینات درسلری ویرمک ایسته دپکسکز زمان سزی دوشوندره جک اولان سؤالردن بریده شو اولاجقدر:

«عجبا بو تزیینات موضوعلری هانکی دورک، هانکی اسلوبک موضوعلریدر؟ ..» شبهه سز بو سؤاله صریح بر جواب ویرمک مجبوریتنده سکز. بونک ایچون رسم تدریس سانک عمومی مکتبلرده کی تربیوی غایه سینی دوشونمک کافیدر. شویله که معاصر تورک چوققلری معاصر تورک جمعیتک ایچنده یاشامایه حاضر لانا جقلر در. معاصر تزیینات درسلری ده چوققلرک ذوقی معاصر جمعیه حاضر لامقله مکلفدر.

اولیه ایسه معاصر تورک کنجلرنده کی بو تدریسات واسطه سی آنجق معاصر تزیینات موضوعلری اولان تاریخی اسلوبلرک ونوعلرک تدریسی عمومی مکتبلرده موضوع بحث اولاماز.

ساده بشری تجربه لر تدقیق ایدلمك لازم كلیر . شوالده ماضی ، یتشمك مجبوریتده اولان چوجوقلر ایچون دكل ، یاراتمق قدرتنده اولان صنعتكارلر ایچون بر احتیاجدر . « ماضی سهو کیسی » ایله « ماضی شعوری » عینی شی دكلدر . ناصل که تاریخدن استفاده ایتك « اسکی قافالیق » دكلدر . بری برینه یاقین فقط آری دوران شیلری مطلقا بر شی کی آ کلامقده نه فائده واردر بیلیم ؟ ۱ .

اسماعیل حقی

۱۳ مارت ۱۹۲۸

— بك كوزهل آما هم صنعتكارك ذوقی ماضی به آشیانمایاجق ، همده صنعتكار ماضی ایله مشغول اولاجق آ بونه دیمك در ؟ — بو دیمك در که : صنعتكارك روحی اولوبرشی دكلدر . جانی ویارایچی در . صنعتكار ماضی به تمثیل ایتمكسزین ماضی بی کندیسنه تمثیل ایده بیلیر . ماضی بی تقلید ایتمكسزین ایجادلرنده ماضی نك تجربه لرندن استفاده ایده بیلیر . صنعتكار ایچون ماضی نك تدقیق لازمدر . فقط بونلر معاصر قیمتلر کی دكل ،

مهری (ابو العلاء)

ابوالعلاءك اشعارندن خلاصه لر :

۴ — بزى قابل اصلاح اولمايان فناقلر احتوا ایدیور . تصادفی اوله رق اینی بر آدم کورولور ایسه اونادردر . اخلاقز کندی اختیاریز ایله فناالشادی . لکن مقدراتك سبب اولدیغی امور و خصوصات ایله فنالاشدی . فناق اصل وفطرتدن کلیور . دیگر هر شی تفرعاتندر . بابا غدار اولونجه اولاددن وفا بکلنیرمی ؟ فعللر معتل اولنجه اسملر ، مصدرلرده اولنر کی معتل اولیورمی ؟ قاره قارغه یه ایشیدییور ایسه سوبله : کندی رنگی دكیشدیرمکه ، مقتدر میس ؟ ای معاصرلر ! جسم آوزون بوی ایسه كزده فضیلت و علویتده جوجه سکن . دنیاك هر یرنده اولوم انسانی كوزه تله یور . صاغ بر اقامقه عین ایتشدیر .

۵ — قدماك یازدقلری شیلر اولنری رسوای ایتشدیر . انسانلر بر اعمته مظهر اولورلر ایسه درحال طاشقین اولورلر . نو ع بشر بو اخلاقده ایکن بعضاً محرومیت و فلاکت چكملرینه تعجب ایتماایدیر . بالعکس نعمته مظهریتلری شایان تعجبدر . انسانلر بك قدیم اولان ضالئلرنده یكدیكرینك آرقه سنه باغلانلش برسورو دوهیه بکزرلر . اوروج طوتوب یالان سویله ینلردن ایسه اوروج طوتوب یالان سویله ینلر البته مرجحدر .

۶ — سرخوشلقدن اجتنابا مسكراتك لذتندن نصل اجتناب اولنیور ایسه نسلك صوكی اولوم اولق اعتباریله دنیا ده نسل برافقدن چكمنك لازمدر :

دع النسل ان النسل عقباه میتة ویهجر طیب الراح خوفامن السكر ۷ — بز ترهد و تعبد کوسترمك ایچون طیرناقلری عزی و زاتامغه غیرت ایدیوروز . حال بوکه هندیلر تعبد و زهد کوسترمك ایچون بالعکس طیرناقلرینی اوزاتیورلر . دینك مكانه كوره بوصورتله متناقض تظاهراتی شایان حیرت دکلیدر ؟

۸ — اوילה تناقضلر کوربیوروزکه اوکا قارشى سسكوت ایتك و آتش عذابندن اللهه سیغینمقدن باشقه برچاره بولامایوروز .

۱ — بكا اظهار عداوته باشلامیكز . مسیحكز بجه محمدك نظیریدر . کیجه قراكلرنده یورومکه آیشانلر ایچون صباحك آیدینلنی فائده ایدرمی ؟ یوقسه هیمز ابدی بر ظلمت ایچنده می یز ؟ کور کوزیلر ، یاخود کوز آغریسنه اوغرامش برکوز ایله باقانلر ایچون طوغری یولی کورمك امكانی یوقدر . جسد حیانه اويله اشكنجه لره اوغراکه سساكن وبی حیات هیکلره حسد حسنی طاشیر . قیلجیلر قینلرنده بولوندقجه راحت ایدرلر . قینلرینه قونولمازسه راحت ایده هنرلر . هلا کته قارشى بی شعور طوره بیلن ، طوپراق ویا طاش قیللندن بر جسم بوله بیلیریم ؟ روح برشخصه متصل بولوندقجه كرك روح ، كرك شخص عذاب چكزلر . ای روح ! روز کارایسه ك طور ، اسمه . آلودن ایسه ك سون ، یاعه .

۲ — کندی مملکتمه عودت ایتدیمکه ، بغدادده ایکن اولدیكمه تأسف ایدیورم . بوراده خوشمه کیتمین احواله اوغرا دقجه اوکا باعث اولان ، وطنه عودتمدر دیورم .

۳ — زنکینلک سنی زنکینلره ده زیاده محتاج ایتدیرمك چك ایسه زنکینلک فقرالق دیمکدر . پادشاهلری کورمیورميسك که عسکر بیلیمك یوکنی طاشیادن سلطنت سورمه نلر ؟ کو کرچین باغچه لری ، ترلاری دولاشیر . خوش بولدیغی دانه لری آزار ، یر . فقط كونك برنده صفا ایله ، آسوده حال ایله دولاشیر ایکن بر شاهینك یرتیجی پنجه سنه اوغرار . حال بوکه اونك آناسی شاهینك نه اولدوروجی بر مخلوق اولدیغنی ، هر نرده طولاشیر ایسه اولومكده اونكله برابر طولاشدیغنی اوکا او کرشم ایدی . حقیقت شودرکه اجل کلدیگی زمان کوزلر کورمماکه ، عقل و احتیاط فائده ویرمماکه ، قولقلر ایشیتماکه باشلار .